

toespraak formeel verboden had, medewerking te verlenen aan het arresteren en wegslepen van Nederlanders, stellig als bewijs beschouwd dat Londen voor zijn suggesties gevoelig was. Hij heeft er, naar wij aannemen, óók een nieuw bewijs in gezien dat aan de betrouwbaarheid van 'de Wilde' niet getwijfeld behoefde te worden.

★

Een Nederlander, assistent-dienstgeleider bij de belastingen, W. Kik, die zich vóór de oorlog in overleg met de Nederlandse geheime dienst in de Duitse spionagegroep van Protze naar binnengewerkt had en die tijdens de bezetting met diens milieu in relatie gebleven was, nam medio februari '43 aan een etentje deel waar twee functionarissen van de *Sicherheitspolizei* aanwezig waren. Er werd stevig gedronken, de tongen raakten los. De twee mannen van de *Sicherheitspolizei* gingen opscheppen over de prestaties van hun dienst: tientallen door Engeland uitgezonden geheime agenten waren hun in handen gevallen, 'met wapenen en nog veel meer, en dat ging maar door', zeiden ze. 'Die *dummen Holländer* hadden niets gemerkt!' Ze moesten er die nacht weer op uit om agenten op te vangen.¹

Kik knoopte dit alles in zijn oor. Hij zocht onmiddellijk in Den Haag een van de firmanten van Heldring & Pierson op, jhr. J. A. G. Sandberg; deze gaf het bericht aan Vorrinks vriend ds. J. Eykman door, Eykman gaf het door aan Vorrink, er bij zeggend dat het via Sandberg van Kik afkomstig was. 'Vorrink geloofde er niets van', kreeg Kik later te horen, 'maar had gezegd dat hij het wèl zou doorgeven, want hij had een prima contact met Engeland.'² Vorrink vertelde dus aan 'de Wilde' wat Sandberg op gezag van Kik meegedeeld had en 'de Wilde' beloofde dat hij het bericht onmiddellijk naar Londen zou seinen.

Dat dat laatste niet geschiedde, behoeft geen betoog.

Vermoedelijk had omstreeks die tijd, medio februari, nog een tweede waarschuwing, veel vager overigens, Vorrink bereikt. Twee maanden eerder, op 16 december '42, had Visser 't Hooft telegrafisch aan Londen doen weten dat het Grootburgercomité aandrong 'op schriftelijke bevestiging van regering om leiding in handen te nemen, als het nodig is.' Op de 18de had Gerbrandy, ook per telegram, een antwoord gezonden waarin hij herinnerd had aan de wens van de regering dat van Genève uit zowel met het Groot-

¹ In het kader van het *Englandspiel* zijn agenten opgevangen in de nachten van 13 op 14, van 16 op 17 en van 18 op 19 februari '43. ² W. Kik, 9 okt. 1957.